



# ČÁST DRUHÁ

## Krajiny blízké

*Debakl !?/ na Zlatém návrší*

*Počasí – prvek kreativní*

*Krkonošská oblaka*

*Jak fotografovat slunce*

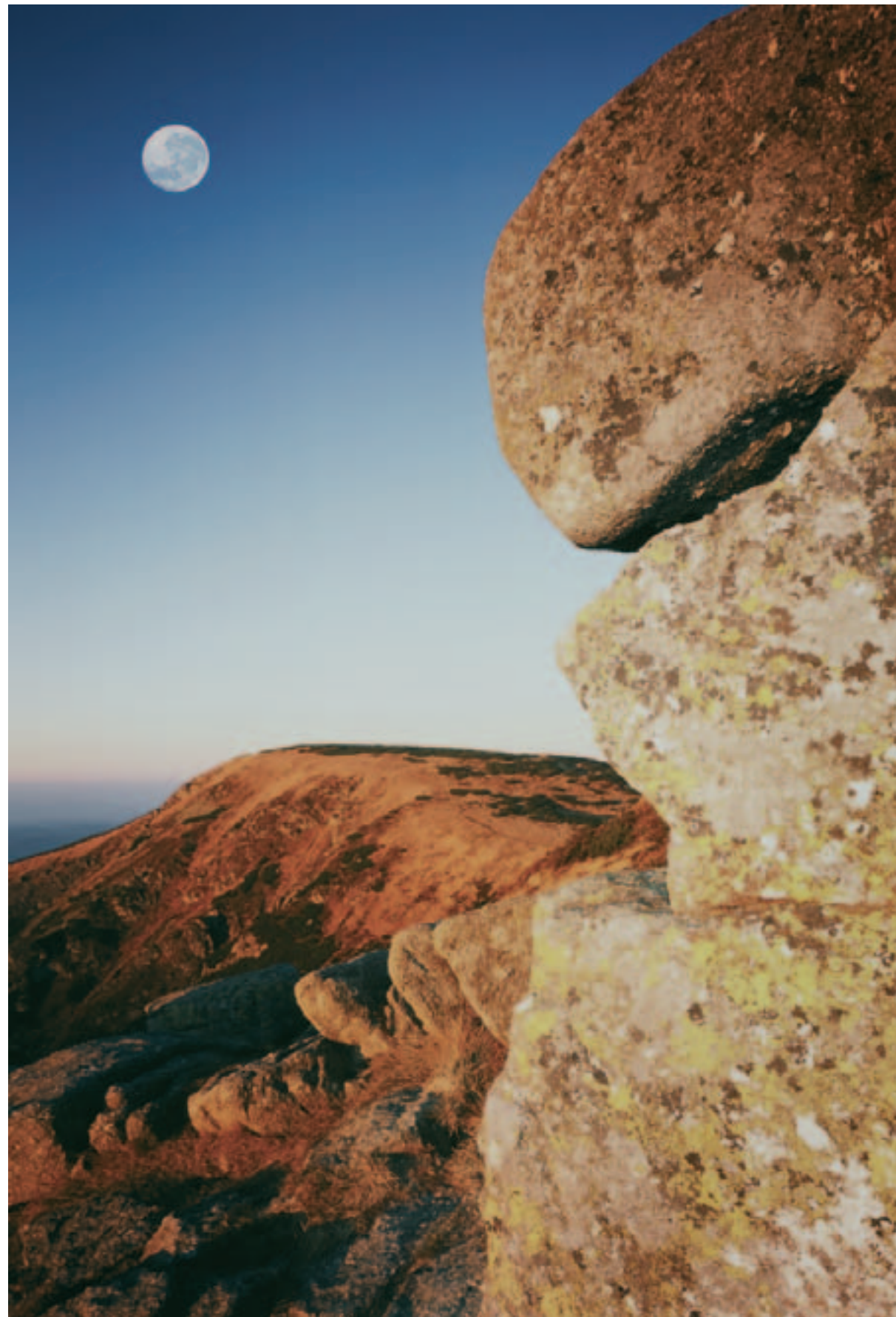
*Bleskem na krajinu*

*Krajiny domova*

*Co umějí přechodové filtry*

*Kavyly na Oblíku*





## DEBAKL /?/ NA ZLATÉM NÁVRŠÍ

1. 11. 2005 jsme s přítelem vyrazili na Zlaté návrší v západních Krkonoších fotografovat východ slunce. Den před tím byla vysoká inverze, ze které se jako tajemné ostrovy nořily jen nejvyšší horské hřebeny. Takovou povětrnostní situaci miluji a snažím se být u toho. Podle předpovědi mělo být stejně jako včera. Brzy ráno však svítily hvězdy a na inverzi to nevypadalo... Mé obavy, že to „nebude ono“, cestou stále více sílily. Nahoře byl silný vítr, nebe úplně vymetené, bez mráčku, údolí tmavá, po mlhách ani památky. Krajina k nefocení! Každý normální člověk by to zabalil a jel domů. Jenže já zřejmě normální nejsem. Bylo mi líto včasného vstávání a dvouhodinové cesty, nechtělo se mi to vzdát. Napadlo mě, že když se žádný fotografovateľný východ zřejmě konat nebude, mohla by krajina být alespoň zajímavě nasvícená. U nedalekých Harrachových kamenů jsem nedávno objevil nový motiv s horou Kotel v pozadí a zapamatoval si na centimetr přesně, kam posadit stativ. To se mi teď mohlo hodit! Jenže byla hrozná zima, vítr s námi, foťákem a mnou, neúprosně lomcoval. Tak

jsem přístroj přitlačoval rukou, abych zmírnil vibrace a čekal na oddych mezi větrnými nárazy. A abych si to užil ještě víc, snažil jsem se skálu v popředí přisvítit bleskem. Chtěl jsem ji tak světelně odlišit od pozadí a zvýšit prostorový dojem. Což se ovšem neobešlo bez dalšího utrpení: musel jsem si sundat rukavice, ruce mi omrzaly. S velkým sebezapřením jsem udělal tři záběry a honem balil fidlátka, protože to už nebylo k vydržení. Přítel to vzdal už dávno a čekal na mě v autě. Po vyvolání filmu jsem zjistil, že jeden z těch tří záběrů, který jsem exponoval  $\frac{1}{4}$  sekundy, roztřesený není. Barvy vyšly i bez oranžového filtru nečekaně sytě, i to přisvětlení bleskem bylo tak akorát. Jen vlevo nahoře se mi nelíbila příliš prázdná modrá plocha, tak jsem tam později, po naskenování, nechal na počítači přidělat měsíc. Takže to nakonec zas až tak velký průšvih nebyl. Ze zoufalých podmínek jsem vytěžil docela slušný obrázek a historku, jak velká umíněnost – občas, někdy – slaví úspěch. Můj ideál to ovšem není. Nejraději mám na focení klid a pohodu, to se mi pak daří nejvíc...





Čeština je jazyk lahodný a krásný. Proto mi vadí, když se používají cizí slova pro pojmy, které se dají vyjádřit stejně dobře česky, ne-li lépe. Se slovem kreativita však je potíž. Tady výstižné české slovo nemáme. Výtvarnost? Uměleckost? Tvořivost? Nic z toho mi přesné nepřipadá. Takže se s kreativitou musíme smířit a přijmout ji za vlastní.

Jaké to tedy jsou ty kreativní povětrnostní prvky? Světlo, oblačnost, mlha, rosa, sníh, námraza. A také denní a roční doba, od ní je počasí přímo závislé. Vlastně za vše, co činí krajinu krásnou a nevšední, vdčíme počasí. Zastihnout ji však v některé z těch jejích podivuhodných proměn není snadné. Někdy nám pomůže náhoda, spoléhat na ni však nejde. Musíme jí umět předcházet, napomáhat. A to tak, že na předem vybraná místa chodíme co nejčastěji. Čím vícekrát je navštívíme, tím je pravděpodobnost zastižení nějaké zajímavé atmosféry vyšší. Ty nejúžasnější scenerie jsou jedinečné, vlastně se nikdy neopakují. A když nejste na místě přesně ve správný čas, který nikdy netrvá dlouho, někdy jen pár minut, tak zkrátka máte smůlu. Mně se například v Krkonoších podařilo za celý život vyfotografovat takových výjimečných

nálad jen pár, sotva deset... A trápí mne pomyslení, co jsem jich promarnil.

Pokud jde o denní dobu, bývá nám fotografům nakloněno nejvíce ráno. Z ročních období mám nejraději podzim. Hlavně na horách. Slunce už putuje nízko a plasticky modeluje krajinu, do údolí klesá studený vzduch a tvoří mlhy, stráně hýří barvami. Žlutě září keřiky vrb, oranžově svítí trávy, červeně planou lístky borůvčí. A to nejen v Krkonoších, ale i v Alpách, ve Skandinávii, na Aljašce, v Kanadě. Ale ani tento ohňostroj barev netrvá dlouho, musíme mít štěstí, abychom ho zastihli v plné slávě. Mně se to například podařilo v aljašském Národním parku Denali. Byl jsem tam v roce 1994, sedmého září, a nevycházel jsem z úžasu. Tájga zde již přecházela v tundru, která hýřila barvami jako obrazy impresionistů. Keřiky v popředí tvořily pestré koberce, ale i hory v dálí svítily jako majáky. O dva roky později jsem se v Denali, přesně na den a ve stejnou dobu, ocitl znovu. A těšil jsem se, jak si to barevné opojení zase užiji. Ale nekonalo se! Tundra byla jen smutně šedohnědá, snad časné mrazíky všechny rostliny spálily.